

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІІ

Виходить кожного четверга о 8-ій год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЦЯ СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІІ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
 Для Галичини 72 кор.
 Для України 36 руб.
 Для п. Америки 2.50 дол.
 Для Канади 2.50 дол.
 Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukraïnos no Brazil.
 Publica-se em Prudentopolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошення платити ся з гори.

PRACIA

Prudentopolis — Parana

Ми України до краю
 В нас є сила Козаків!

Не розлучать нас ні море,
 Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

Цілковитий упадок большевизму.

В теперішніх часах много говориться про большевизм, про большевиків. Яка програма, яка ціль сего большевизму аж надто розумієсь. Не розвинувся він, але хоть пиняво пнявся він росту, а тепер маліє, удає. Се знаємо з часописий.

Не тільки всі чужосторонні кореспонденти часописий, але ще більше самі московські крайно большевицькі часописи однозгідно подають, що большевизм, яко такий знаходиться в стані цілковитого рупадку. Властиво вірніше буде сказано, коли заявлять що нині Росія перестала вже бути большевицькою а є ще тільки самодержавною монархією під диктатурою некоронованих царів, Леніна і Троцького.

Десятий всерусский большевицький конгрес і цілковита піддача на нім Леніна англійському капіталізму є цим погребним каменем, який означає кінець і смерть большевизму, яко доктрини і системи в Росії. Правда Ленін остав на своїм старім місці а таксамо остали і всі прочі його помічники, але вони перестали вже бути большевиками, бо виреклися і потоптали ногами всі свої дотепершні науки і ідеали.

Та лише як всякі фрази і ви-

Нині одначе Банкіров і Філіпов відчинили назад свої капіталістичні фабрики за дозволом правительства, яке — не знать вже скільки большевицьких теорій повісило на кілок наслідком цього дозволу. І колиб навіть ніщо поза цим не змінилося в Росії, цей один дозвіл приватному фабрикантові спекулювати хлібом означає, що большевизм, яко такий перестав існувати.

Денник «Последнія Известія» друкований в Ревалю вчисляє такі точки, які вказують на обставину, що Ленін зівсім вже вирікся большевизму:

1) Дозвіл вільної торгівлі поживою і збирання зі сіл большевицької сторожі, яка до цієї пори не допускала цієї торгівлі;

2) Дозвіл вільного переїзду, наслідком чого появилася тисячі а тисячі похатних гандлярів, які з мішком на плечах ходять від села до міста і на оборот і переносять та перепродують товари;

3) Знесенне примусу праці, на підставі якого робітники мусіли оставати на місці о визначенім їм правительством фабрики;

4) Візванне всіх небольшевицьких партій до співучасті в правительстві;

5) Знесенне реквізицій поживи, побираних до цієї пори на підставі найкардинальнійшої основи комунізму від селян.

Це все єсть уступки большевиз-

«Комуніст який уроїв собі, що за три роки вєпє змінити весоціяльний лад, який є ділом цілих століть, є глупим фантастом. Треба буде на це нових століть, щоб вони вєпіли побудувати новий лад».

«Комунізм в Росії означає тільки більше ріжнородний розділ занятя. Конструктивна праця показалася цілковитою невдачею».

«В Росії є тільки одна кляса здібна змиратися з пролетаріатом; це є селянство. І чи ви хочете важити жорстоку війну зі своїми братами, чи хочете прийти з ними до порозуміння? О скільки воно тикається мене, я не є зівсім за війною але за порозумінням зі селянами і за справедливими уступками в їх користь».

«Москва стала містом советських чиновників. А в числі цих чиновників є не меньше 130.000 молодих дівчат. І тому думаю, що справедливіше нам назвати Москву «столицею большевицьких дівчат». На кождих двох чиновників в нашій адміністрації, які сповняють якусь службу, припадає по пять наставників, які тамтих доглядають».

А останне мелянхолійне признание походить не з уст Леніна, але другого большевицького світоча, Ляріна. Петроградська «Правда» орган Зиновєва подає:

«Невдоволлене селянства росло з кождим ладом, а комуністичний

лій лінії до відвороту, вєтаки є такі, що дальше вірують в загальну світову революцію, яка має стати спасенням большевизму в Росії. І так приміром. Держіньський голова большевицької чрезвычайки, казав конфіскувати 70 тисяч примірників промови Леніна на десятім конгресі, як реакційну літературу; Леніна, голови і батька та родича московського комунізму, який по трех роках кривавого експериментування життям і майном мільонів російських горожан остаточно сам прийшов переконавання, що большевизм ніяк не дасться примінити в практиці і мусить загинути.

І ці, що стоять коло керми в теперішній большевицькій Росії знають це добре, що мимо всіх уступок, мимо резигнації зі своїх найважніших принципів, не довго їм вже вдасться задержати власть в руках. І вони забезпечуються наперед. За послідних чотири місяці шведські банки виміняли вивезеного большевиками золота вартости 600 мільонів шведських корон. За послідний цілий рік цього золота большевики вивезли до Швеції 200 тон; а що один мільон російських рублів в золоті важить 860 кілограмів, то значить, що Швеція одержала мильонного року 71 мільонів рублів золотом. Тепер ця сума зівсім пєвно вже подвоїлася. І як подають

нем, який означає кінець і смерт-
большевизму, яко доктрини і си-
стеми в Росії. Правда Ленін ос-
тав на своїм старім місці а так-
само остали і всі прочі його по-
мічники, але вони перестали вже
бути большевиками, бо виреклися
і потоптали ногами всі свої доте-
перішні науки і ідеали.

Та ліпше як всякі фрази і ви-
води потвердять це наше тверд-
ження наведені дійсні факти. Ось
в однім московським часопису пе-
ред місяцем находилася така ко-
ротесенька новинка:

»Контракт для доставки хліба
Москві і Петрограду віддано
великій пекарській фірмі Башкі-
рова і Филипова. Филипов попе-
редно вже кілька разів заявляв
свою готовість доставлявання хлі-
ба для обох столиць, однак пра-
вительство до цієї пори все від-
мовлялося приймати поміч капі-
таліста».

оставати на місці о визначенім їм
правительством фабриці;

4) Візванне всіх небольшевиць-
ких партій до співучасті в пра-
вительстві;

5) Знесенне реквізицій поживи,
побираних до цієї пори на під-
ставі найкардинальнійшої основи
комунізму від селян.

Це все єсть уступки большеви-
зму в користь ворожих большеви-
зови партій такого великого зна-
чіння, що через них, що наслід-
ком цього комунізм не тільки
втратив зівсім свою попередню
закраску, але взагалі перестав бу-
ти комунізмом.

Часописи, і то як большевицькі
так і протибольшевицькі подали
за послідних кілька місяців много
заяв Леніна, які є того рода і та-
кого змісту, що їх зівсім безпеч-
но міг був виголосити Мілюков
або і Бобрінський. Пригадаємо
тут цих кілька висказів Леніна:

сповняють якусь службу, припа-
дає по п'ять наставників, які там-
тих доглядають».

А останнє мелянхолійне приз-
нання походить не з уст Леніна,
але другого большевицького сві-
точа, Ляріна. Петроградська
»Правда« орган Зіновєва подає:

»Невдоволенне селянства росло
з кожним днем, з кожною годиною
і остаточно воно загрожує існо-
ванню республіки. І наслідком це-
го десятий большевицький кон-
грес порішив поробити уступки
селянам... І нам не треба замика-
ти своїх очей на це лихо, яке
поветало для нас з нашого відво-
роту. Та ми зробили цей відво-
рот від наших ідей в ім'я найваж-
ніщої справи: в ім'я задержання
власти в руках...»

І помимо цього, що Ленін ясно
признав на десятім большевиць-
ким конгресі цілковите банкруц-
тво большевизму і затрубів на ці-

Шведській 600 мільонів шведських
корон. За послідний цілий рік це-
го золота большевики вивезли до
Швеції 200 тон; а що один мі-
ліон російських рублів в золоті
важить 860 кілограмів, то зна-
чить, що Швеція одержала ми-
нувшого року 71 мільонів рублів
золотом. Тепер ця сума зівсім пе-
вно вже подвоїлася. І як подають
шведські джерела, більша часть
цього золота переслано до Амери-
ки. В якій цілі? Це зівсім легко
догадатись: іменно большевицькі
ці неокороновані царі за прикла-
дом попроганяних в иньших дер-
жавах королів і цесарів »відкла-
дають на чорну годину«, щоб
коли їм прийде кінець в Росії
мали забезпечене вигідне і люксу-
сове життя поза її границями.

**УКРАЇНЦІ! ПОПИРАЙТЕ СВОЮ ОДИ-
НУ УКРАЇНСЬКО КАТОЛИЦЬКУ ЧАСО-
ПИСЬ В БРАЗИЛІ!**

В. Злотополец.

Син України.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.

(Дальше).

Коли так вони обидва передяглися,
показав Микола Чінкадавінові, до чого
саме може здатись їм сокира й инше
знаряддя, яке Індіанин бачив уперше.
Одним махом зрубав Микола дерево, об-
тесав його й каже. — »Ось і щогла
вже готова. Розіпнемо полотно — й віт-
рило хоч куди! Тепер не треба нам
ждати ні видпливу, ні приплива моря,«
Чінкадавін стояв здивований. Він ніяк
не міг зрозуміти, що за сила в цій со-
кирі й дивився на Николу з іще біль-
шою пошаною.

— »Так, друже!« обізвався Микола
до Чінкадавіна. — »Тепер кожне діло
аж горітиме в наших руках. Але поки
що, збігай до Січи видіти лями, бо ми
забули про них уже другий день, а я
докінчу вітрило.«

Під час неприсутности Чінкадавіна
Микола набив одну рушницю. Він напе-
ред уже тишивсь, як то здивується й пе-
релякається Індіанин, коли вчує стріл
рушниці. А коли Чінкадавін вернувся,
дивуючись, що Микола за цей час скін-

чив уже вітрило, побачив Микола, як
над хвилями зірвався сокіл і летів про-
сто до нього, а в кігтях йому тріпотала
зловлена риба. Микола вхопив рушницю
й крикнув: — »Вважай-но, Чінкадавіне!«
Ледві він це сказав, як розіткнувся стріл
і сокіл упав у море.

Що сталося з Індіанином, можна собі
уявити. Він здригнувся й в однім мент
лежав мов мертвий на землі. Тіло йому
тремтіло, та боявся підвести очі. Чінка-
давін одразу згадав страшного поганьско-
го бога Тупана, або громовка, який був
пострахом для Індіян. І тепер він був
певний, що його пан, який від недавнього
часу творить що-раз то нові для нього
й незрозумілі діла, це не був звичайний
каціке Микола, а таки самий бог тупан.

Микола сміючись підійшов до Індіанина
й почав гладити його й промовляти ла-
гідно, як лише вмів, щоб не боявся, щоб
підвів голову й устав. Нарешті Чінкада-
він розплющив несміло очі, піднівся тро-
хи й стоячі навколішках простягнув до
свого пана тремтячі руки, наче хотів про-
сити його помилування. Із безмірного
жаху перед Миколою він не міг промо-
вити ані слова.

Тепер тільки Микола зрозумів, що
Індіанин уважає певно його, коли не за
якого поганьського бога, то що-найменше
за якусь надзвичайну могутню людину,
й почав собі дорікати наш козак, чому

раніше не попередив Чінкадавіна й не
роз'яснив йому в чому саме діло. Отже
він підвів Чінкадавіна, хоча той ніяк не
хотів на це згодитись, обійняв, показав
рушницю й намагався пояснити Індіани-
ну, що це вона стріля, а не яксь боже-
ство. Потім набив її при ньому й дав
джурі в руки, щоб сам переконався, що
тут немає нічого надзвичайного. Та Чін-
кадавін, що вже трохи оговтався і по-
чав вірити Миколі, відмовився й прохав,
щоб за нього стріляв його пан. Тоді Ми-
кола вибрав ціль, примірівся й стріль-
нув.

Мало що бракувало й наш дикун був
би вдруге повалився з переляку на землю,
бо те, що він бачив і чув, здавалось
йому незвичайним і надлюдським: дерево,
яке саме вибрав Микола за ціль, було
розбите кулею. Микола підійшов туди й,
звернувшись на це увалу свого джури, який
з тривогою наближився до дерева й ди-
вився мов не своїми очима. — »Ось ба-
чиш, Чінкадавіне«, сказав Микола, »те-
пер нам нічого боятися нападу ворогів
коли маємо в своїх руках ці штучні блис-
кавиці й грома.«

А Чінкадавін, хоча вже не почував
такого жаху, проте все, що бачив на
кораблі й ось тут на березі, примушувало
його відчувати таку глибоку пошану
перед Європейцями, а особливо перед
Миколою, що просто ніяк не міг зблизи-

тися до нього й кілька днів не зважу-
вався розмовляти з козаком про принале-
льському, як давніше.

Тим часом наближалася ніч. Усі пере-
живання сьогоднішого дня скінчилися.
Микола ніколи ще не спав так солодко,
як тої ночі, бож це вперше від дня свого
пустинного життя на цьому острові він
почував себе майже щасливим. Перед ним
розкривалося тепер нове життя, можли-
вість повороту здавалась йому вже не
уявою, а чимсь дійсним. І якраз через
це Микола почував себе вперше задово-
леним.

Другого дня поскладали наші острівя-
не всі врятовані річі в гушавину й при-
крили їх галуззям, хоб охоронили хоча
трохи від непогоди. Потім, як тільки по-
чався відплив моря, сіли на сплав і
вдруге до розбитого корабля. Цього разу
взяли вони з собою дві добрі гребки й
тому плвли далеко швидче, як учерше.
— »Що ж брати тепер?« думав Мико-
ла. Потім вирішив набрати насампе-
ред дошок, збитих під час подпливу,
міст і иншим способом привозити річі
сухощами, як учерше.

Після цього знов перешукав він усі
річі та з їх великою вдячністю
що-найпотребніще. Одначе Миколі не
довелося відозго вважатися з иньшуму-
ватися, бо найнеобхідніші річі лежали
уже на березі, а від цього он А. Яр

Будуть гнати Ляхів з Галичини.

Остання стадія східно-галицької справи.

З добре поінформованих кругів довідуємсь ось що: До недавна панувала в галицьких кругах думка що наша справа прийде на вирішення шойно після вирішення справи Гор. Шлеська. Одначе з останних звідомлень виходить, що це станеться мабуть одночасно зі шлесською справою або й навіть скорше. В кожному випадку — є фактом, що така думка панує в урядових кругах мін. закордонних справ у Парижі. Нашого представника позвав до себе японський амбасадор Іші і італійський посол кн. Імперіялі, а оба вони дали односторонні, користні нам заяви. З уваги на те — зайшла необхідна потреба визвати Митрополита Шептицького, який перебував досі в Брюсселі — негайно до Парижа. Рішення не має бути остаточне, лише провізоричне. Це значить, що западуть постанови відносно усунення нелюдського панування Поляків в Галичині. В тій цілі до роблено далекойдучі приготування зі сторони альянтів. Директор французької телеграфічної агенції „Іст Експресс“, яку як відомо, Поляки купили для себе, мимо того предложив нам свої услуги. На жаль ми з них ізза повної нестачі фондів не можемо скористати.

Франція в східно-галицькій справі, як бачиться, цілковито пішла на англійську лінію. Поляки почувуючи на що заноситься — висилають в останній хвилі за кордон масу своїх політиків для об'їзду Сх. Галичини і Гор. Шлеська.

П. Л.

справа східної галичини.

„Америка“ одержала автентичну відомість, що Рада Амбасадорів радити буде над справою правно державного становища Східної Га-

лі, як щоб рішення Ради Амбасадорів наказало Польщі забрати свої війська із Східної Галичини.

льойд Джордж за вигнанням ляхів з галичини.

„Хвіля“ доносить: „Праська Трибуна“ одержала телеграму, в якій сказано, що Льюїс Джордж задумує переконати Францію, що Польща є одною з держав, якої небувалий імперіялізм загрожує європейському мирови. Не має вона уставлених границь і жиє тільки коштом своїх сусідів. Протягом останніх літ виказала, що не може існувати на підставі своєї праці і жертв. Одночасно зі справою Гор. Шлеська мусить бути полагоджена справа Східної Галичини і виленської землі. Поляки мусять відступити за лінію Керзона“!

СВОБОДА СЛОВА.

„Український Вістник“ доносить: Свого часу польський делегат до Союзу Народів проф. Аскенази з питомою своїй расі безличністю заявив був у Женеві, що Українці у Східній Галичині мають „повну свободу“ слова, друку, зборів і т. д. Українці, по його словам, видають безліч газет, з котрих цілком свobodно нечувані річі випи-сують проти Поляків і польського уряду, польського народу і ніхто їх за це ані не потягає до відвічальности, ані не конфіскує таких „злочинних“ друків. Щоби переконатися про правдомовність п. Аскеназого, Генеральний Секретаріят Союзу Народів зажадав пересилки усіх українських газет і журналістів. На днях вислано Секретаріатові комплет сильно поконфіскованої і опісля закритої „Громадської Думки“ дальше таксамо немилосердно конфіскованої й закритої „Української Думки“, „Українського Вістника“ та „Батьківщини“. Може аж там п. Аскеназого переконують, яку свободу слова мають Українці під польською владою.

польські біскупи протестують.

литови Шептицькому? Можна також сумніватися, чи їм хто повірить.

ПОДІЇ НА УКРАЇНІ.

Петлюра запродує свої війська французам.

„Дзеннік Берлінські“ доносить, що прибувши з Тарнова до Кракова офіцири армії У.Н.Р. розказують, що Петлюра увійшов в переговори з Франції і хоче відправити недобитки своєї армії до Франції до французького т. зв. чужинецького легіону. Цей легіон, як відомо, рекрутується з різних темних осібняків цілого світу. Перебуває він у Французьких кольоніях, де французький уряд вживає легіон для боротьби з ріжними неграми і тубильцями кольоній. Режім в легіоні такий, немов в арештантських ротах. Якось не хочеться вірити, щоби Петлюра здобувся під кінець аж на такий крок. Але хто знає теперішню позицію У.Н.Р. в Польщі, той на жаль — мусить припускати, що і це можливе. Тоді — значить — армії У.Н.Р. марно згинуть серед пісків Марокка чи Тунісу. Страшна трагедія!

Що діється в Сх. Галичині?

„Український Вістник“ з дня 23. червня приносить, на передовому місті товстими буквами таку острого.

Українці і Громадяне! Стережіть ся провокації і провокаторів! Освідомляйте всіх, щоби не входили в ніякі зносини ні розмови з чужинцями! Не дайте себе за ніяку ціну вивести з рівноваги, не дайте себе підманити ніякими грішми, не причинюйтеся ніяким робом до нещастя українського народу, котре вже й так є велике. Збережіть рівновагу, заховайте зимну кров. Нашим кличем повинно бути. „Ні одної зайвої жертви“.

Арештування у Східній Галичині

зробити погром на українській інтелігенції.

Україна в неволі Московщини.

УПС. повідомляє: „Український Вістник“ подає виписку із „Станка“, офіційного органу совітів в Одесі, ч. 90: Україна має доставити такий контингент продовольчих засобів для большевиків: збіжа 50 мільонів пудів, картоплі 9 мільонів 800 тисяч пудів, набір 8 мільонів пудів, олійного сім'я 969 тисяч пудів, мяса 895 тисяч пудів.

Очевидно з цього контингенту на Україні нічого не остане; все буде вивезене для голодуючої Московщини. Для військових частин совітських урядовців і т. д. большевики здирати будуть з України понад контингент. Тому зрозуміло, що українське населення з великим завзяттям і гнівом повстає проти московських окупантів.

Стан радянських службовців на Поділлі.

Кожний урядовець знаходить під острим контролем і доглядом. За урядовцями стежить чека і робоча інспекція. Приходячи на службу урядовець мусить розписатися в спеціальній книзі, що у свій час прийшов на службу. Коли урядовець занедужав, уряд посилає свого лікаря для перевірки. Урядовець зобов'язаний що тижня давати звіт про свою роботу.

Самої роботи по урядах власне не має. Кожний урядовець пише велику кількість паперів, але це все робиться для того, аби формально забезпечитися перед контролем і якось перебитися. З часу окупації — від місяця березня урядовці отримали по 15.000 сов. руб. авансу і неповні продовольчі пайки. Урядовці живуть про те, погано.

Неофіційні базари переповнені урядовцями, що хотять продати свої річі, аби дістати їжі. В остан-

СПРАВА СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

„Америка“ одержала автентичну відомість, що Рада Амбасадорів радити буде над справою правно державного становища Східної Галичини. Між східно-галицькими Поляками великі занепокоєння, „Народні Організації“ в цілій Східній Галичині, а передовсім у Львові, котрі організовані в тому місці під назвою „оброньців Львова“ скликали тайні наради, щоби вирішити збройний опір проти евентуального некористного для Польщі вирішення справи Радою Амбасадорів. Зачувати, що по взірцеві Вільна части польської армії, яка стоїть залогою в Східній Галичині під проводом Івашкевича або Галера має в цивільних одягах нібито волі польського уряду зайняти Східну Галичину в тому випадко-

Між иншим цього разу поставив Микола з шости малих гармат, які знайшов на кораблі, взяти хоч одну — »Здається«, думає він. — »Міцне, де складаємо річі, незміцнене, а якраз на цій боці острова звикли дикуни висідати на беріг! Що правда, рушницями й пістолями оборонятися можна легко, коли б вони хотіли на нас напасти, та гармата краще їх налякає. Як почують один тільки стріл, то здається, не зважаться вийти ніколи пливти до мого острова. Та ще як матиму гармату, можна буде гасло лати кораблеві, котрий може колись припливе сюди, що на березі є Європець.«

Крім гармати забрав Микола ось що: 1. лантух жита, ячменю й третій гороху; 2. скринку цвяхів та шрубів; 3. десяток сокир; 4. барилу пороху й куль; 5. вітрило та 6. гострило, щоб гострити сокири, ножі й инше знаряддя.

До припливу моря треба було ще довго чекати й Микола оглянув в якому стані корабель. Вода лідійшла вже значно вище, а хвилі вдиралися в нутро й поодривали багато дошок з обох боків. Отже для Миколи було очевидним, що при першій невеликій бурі з судна злетануться тільки розбитки й тому вирішив він поспішати з перевезенням річів. А що вітер дув у бік острова, про-

там п. Аскеназого переконують вже и так е велике. Збережіть рівновагу, заховайте зимну кров. Нашим кличем повинно бути. „Ні одної зайвої жертви“.

польські біскупи протестують.

„Український Вістник“ доносить: Під сю пору відбувається у Варшаві зїзд усіх польських біскупів, в яким беруть участь також відомі з останніх проти-країнських безуспішних впрочім виступів за границею, вірменський біскуп безвірний Теодоровіч і біскуп Сапега. На зїзді — як подає П.А. Т. — „має бути розглянена справа Горішного Шлеська і Східної Галичини, зглядно польський єпископат має ще раз запротестувати супроти становища кардинала Бертрама і Митрополита Шептицького“. З цього визирає аж надто виразно дух біскупа Теодоровіча. Цікаве, що закинуть польські біскупи митропо-

те наші острівяне не ждали припливу, але напнувши вітрило й гребучи швидко, дісталися до берега. По дорозі Микола надумався й почав дорікати собі, чому не врятував враз із річами грошей.

Щоб узяти собі цей скарб, і думки не було в Запорожця. — »Так цілком можливо«, міркував він, »що властитель цього судна ще живе й припливе колись сюди, щоб хоча дещо врятувати з розбитого корабля. А як часом зірветься хуртовина, з судна й сліду не лишеться. Отже не годиться рятувати лише те, що мені здається. Треба врятувати й чужі гроші, що складають може єдине майно людини й од якого може залежить її щастя, а то й життя.«

І тому, виладувавши річі на беріг, Микола вернув чим швидче назад до корабля. Насамперед узяв він тепер гроші. Крім цього забрав він іще дві тачки, багато одіа й білизни, всяке знаряддя, ліхтарню та скриню, яку знайшов на столі капітана, а також одрізав од сувоїв шовку ріжних кольорів, кілька шматків блакитних та жовтих на прапор. А що якраз був приплив моря, пустилися наші острівяне в дорогу. Хвилі й вітер гнали бистро сплав, так що козаки наші й нечулись, як опинилися вже біля берега.

»До почі далеко й спати ще не пора«, каже Микола своєму джурі. »Ось

вже и так е велике. Збережіть рівновагу, заховайте зимну кров. Нашим кличем повинно бути. „Ні одної зайвої жертви“.

Арештування у Східній Галичині прибирає знова застрашаючі розміри. Саме, коли справа Східної Галичини має прийти під раду Ради Амбасадорів в Парижі, галицькі вшехполяки хотять спровокувати заворушення у Східній Галичині, щоб перед антантою сказати що у Східній Галичині большевики. По цілій Східній Галичині, розіслано масу провокаторів, нібито з уряду Петрушевича, які одначе навіть добре говорити не уміють по українськи. Рівночасно всі провокатори поширюють вістку, що Чехи сплавляють ріками гармати і амуніцію для східно-галицьких Українців. Рівночасно у Львові ходить чутка, що вшехпольська боївка має

покажу тобі навіть привіз гармату. Тільки дуже не лякайся, бо це страшніше за рушницю.«

Потім Микола набив гармату й поставив гирло так низко, що куля мусіла зачінити хвилі. Він хотів, щоб Чінкадавін добре міг бачити, як далеко вона полетить. Давши гасло Чінкадавінові, що стрілятиме — підніс запаленого гнота до запалу й — той ж миті розітнувся страшний гук. Хоча Чінкадавін чув уже стріл рушниці й до цього був ще тепер попереджений, проте захитався й мало що не поралився на землю, як попереднього разу. А куля, торкаючись моря, зникла в невидимій далечині. Та Чінкадавін із переляку навіть недобачив цього. Але щоб показати Миколі, що він уже так не боїться, як першого разу, промовив: »О, це здорово стріляє! Оден такий стріл вистарчає, щоб прогнати тисячі ворогів, як зважилися б припливти на острів. Вони подумають як і я вперше, що це сам бог — могутній Тушан.«

Тимчасом спочило. Микола засвітив ліхтарню й почав переглядати документи, які взяв із капітанської кабіни. З них сподівався він дещо довідатись про власника і національність корабля. Документи були писані англійською мовою й з них Микола дізнався, що корабель був англійський і називався »Ліверпуль«.

Іще 6 днів ширяв пливли наші море-

пайки. Урядовці живуть про те, погано.

Неофіційні базари переповнені урядовцями, що хотять продати свої річі, аби дістати їжі. В останні часи після переслідування большевиків на базарах, система продажу змінилася; закликають до помешкань селян і тут на самоті провадиться обмін річей на харчі.

Настрій населення.

Населення Поділля безумовно, майже без жадних винятків ставиться зле й ворожо до большевицької влади. Прихильники большевиків є та невеличка частина бездомного безпріютного люду, яка нічогісінько не має, в більшості темний елемент бандити і грабіжники, що появились з відкілясь по містах і селах України.

плавці то до корабля, то назад, щоби перевести все, що лише можна було, бо навіть найменша дрібничка здавалася Миколі зартісною і необхідною. І за кожним разом усе збільшувалося Миколине майно.«

Несподівані вісті.

День по дню минали у вивантаженні корабля й на березі лежали цілі купи найріжнородніших річів.

Чого тут тільки не було! — Зброя з припасом до неї і куховарський посуд, одяг і астрономічні прилади, теслярський струмент і хліборобське знаряддя.

Наприкінці Микола почав навіть знімати з завіс двері й витягати разом із шибками віконні рами.

— Погода стояла всеї час на пречуд гарна, але Миколу брав постійний страх перед непогодою. А що, як упаде зненацька злива? думав він, і вирішив зарадити можливому лихові.

Отже, звелівши Чінкадавіну звозити з корабля задалегідь вибрані й складені річі, сам заходився накривати брезентами врятоване добро.

Робота ця була не легка, бо Микола працював не так — аби як, але ж ялицить доброму господареві.

Щоб не попідчивало часом річиз дощевою водою, він зносив їх на сусідній (Далі буде).

Населення нетерпеливо чекає твердої, організованої влади, але національної, української, яка-би твердою рукою розв'язала цілий ряд хаотичних питань, налагодила-би господарство, захистила від грабування і визиску і підняла край і населення від тої розпуки й одчаю, що стоїть зараз. Свою владу населення збирається слухати і підтримувати.

Повстання на Україні.

УПС. повідомляє зі Львова: Польська преса пише про криваву боротьбу українських повстанців з большевиками біля Києва. Наслідком великої переваги по большевицьким боці українські повстанці були розгромлені а отаман Струк попав в полон. Большевики видали на Струка смертний засуд і повісили його в Бердичеві. В околиці Білої Церкви вибухло нове українське повстання проти большевиків.

Житомирські „Ізвестія“ подають розмову з командантом протиповстанчих большевицьких частин на Україні. Затонський між иншим сказав:

Досі сконстатовано 270 груп українських повстанців. Червоним військам вдалося до тепер знищити 90 повстанчих частин. Інші групи повстанців дальше бешкетують. Вони раз пропадають без сліду, то знова деінде виринають. Тому що українське селянство підпомагає цих бандитів боротьба з ними тяжка і небезпечна.

Одеський „Большевік“ містить приказ комісара большевицької міліції одеського округу між иншим сказано:

„Одинокую перешкодою в совітській відбудові на Україні являються українські повстанці. Вороги народа, повстанці перепиняють мирну працю. Робітничо-селянська міліція принесла багато жертв в боротьбі з повстанцями: однак ця боротьба ще не покинчена, повстання ще не ліквідовані.

шого змісту, як перший річник, рівнож буде прикрашений і фотографіями. Є проте надія, що на рід український охотно його замовить собі.

Проситесь замовлення слати вже заздалегідь, бо готово знова бракувати, як се сталось з першим річником. Коли викінчиться, сейчас буде розсилатись. Не відкладайте, а замовляйте чим скорше.

Українці в оселі Іраті подають до відома, що в день Успенія Пр. Діви. т. е. 28. с. м. відбудеться в селі шкільній представлене „Ох, не люби двох!“ Весь дохід призначений на українські сироти в Галичині. Хто лиш може повинен явитись на се представлене.

Поліція в Куритибі вишукує в теперішніх часах всіх тих, що то забирали не свої речі з магазинів залізничних.

В Антоніні будують новий дворець залізничий.

В Бразилії, а особливо в околицях Пальмас убитя людей лучається на порядку деннім.

Пишуть нам, що в околиці Круз Машадо має осісти много поселенців, що прибувають з Європи.

В Рію тепер працюють горячо над кандидатурою будучого президента.

Єслиб хто з Ш. П. Торговців Українців бажав мати свій анонс (оголошене) в календарі „Праці“, проситесь слати чим скорше, щоб його помістити.

ДІТОЧИЙ СВІТ

ПРИГОДИ
МАЛОГО ПЕТРИКА.

Як так ідуть оба, Петрик і Сапор, нараз заступає їм дорогу величезний змії. Налакався Петрик і станув як вритий, але Сапор, як стій, кидается на змія і вигризає ему очи. Змії лютиться, звивається в клубки, кидается на них, але не може нічого злого їм вдіяти, бо не бачить.

Що цюшли далі, але за якийсь час опинилися в такій гущавині, що не було й сліду воги людскої.

Сапоре, мій Сапоре, сказав Петрик, то ти вже будеш моїм провідником. Твій нюх не завів мене ніколи. Шукай дороги, якою найскорше зайти би до замку.

Пес слухав, немов би вважав і розумів що пан его говорить. Звітрив скали, гущавину, обглядав коріне дерев, то знов вибіг на горбок, витягав шию до гори і нюхтів щось у воздуху.

І ось Петрик почув гегане диких гусей. Підніс очи в гору і побачив стадо. Летіло на зимівлю. Знаю, що в осени летять птахи з півночі на полудне і зміркувавши по їх леті, куда йти, пустився далі.

Та ба — нова біда. Заступав дорогу чужий чоловік. Петрик пізнав его. То був один з тих трех розбійників, що від них утік він з конем.

— »Добрий день, малий подорожнику,« зачав розбійник, »виглядаєш на щось доброго. Відваги тобі не хибує а на кони легенько ідеш. Хто такий зугарний, як ти, мусить щось мати і гроша з собою а може троха золота та диямантів. Ану-но покажи сюди свою торбину: чогось погубила, перегляну еї, може який диямантик знайдеш у ній для мові жінки. Она дуже любить такі річи... Ану но!» І бере за торбину а Петрик боячпсь, щоб не втратив чудесну рстину, в крик.

Тільки треба було того; Сапор кидается на розбійника, перевертає его на землю і був би задус..в, як би Петрик не сказав був би ему спокій. Сапор піднесши голову, провадив свого пана дорогою що раз рівнішою та прямишою.

XV.

По виході Петрика з замку Браніца всі плакали за ним. Воеводина, мати его, не знала, що собі робити з жалю за ним, а темна бабка наярмо кликала его до себе — не приходив.

Раз якось дві служниці пішли збирати

ЛИСТ

до українських дітей в Америці, Канаді, Бразилії

Любі діточки! Ви вже певно чули від своїх родичів, або й читали може в газетах, як то дуже важко живеться тепер тут — в старому краєви, на рідній Україні, таким самим як і Ви українським дітям. Ви певно чули й читали, як тепер багато на Вкраїні сиріток, що їх батьки погинули в боях за рідну землю. А ще більше є таких, що їх батьки хоч живуть, то однак терплять великі муки в неволі у лютих ворогів.

Багато з тих діточок не має що і до уст вложити. Однак ще більша для них мука, що не мають корму для душі. Не мають вони за що купити собі книжку чи газетку, яка далаби їм в їхньому горю потіху та розраду. А вониж такі жадні щось прочитати, чогось навчитися. Однак не стати їх на це, бо книжки тепер дуже дорогі. А дорогі вони тому, що друк книжки і папір дуже тепер багато коштує.

Та мимо цих перепон люде, яким дорогі понад все українські діти — взялися видавати для них газетку, яка називається „СВІТ ДИТИНИ“ і виходить два рази в місяць в місті Львові.

Діти на Україні дуже-а-дуже люблять читати цю свою газетку, бо там мають гарні вершики, казочки, загадки та повно прегарних образків. Діти дуже читають „СВІТИК“, так щож — не всім однак стати на це, щоби купувати собі його постійно, або заплатити з гори передплату на якийсь довший протяг часу.

— А як? — питаєте.

— Ось як:

1) Попросіть Ваших родичів, щоби для Вас передплачували газетку „СВІТ ДИТИНИ“, бо й для Вас він виходить і Вас хоче бачити під своїм стягом. Ви побачите, яка це гарна газетка, а як цікава; будете читати і не начитаєтеся.

2) Розвиніть живу агітацію між українськими дітьми, щоби

вітській відбудові на Україні являються українські повстанці. Вороги народу, повстанці перепиняють мирну працю. Робітничо-селянська міліція принесла багато жертв в боротьбі з повстанцями: однак ця боротьба ще не покинчена, повстання ще не ліквідовані.

Найновіші вісти.

Пишуть часописи, що на найближчій конференції аліантів Англію не буде заступати Льюїс Джордж, але хто інший. Многі говорять, що се знак, що між Францією а Англією зірвуться мирні відносини.

Німці висилають своїх лікарів до Росії.

Між Англією а Ірландією вже прийшло до цілковитого порозуміння.

Греція, як доходять вісти, побиває Турків.

В Хінах неспокій. Повідають, що готово прийти до поважної війни домової.

Пишуть, що з Іспанії виїхало в першій часті сего року 31.831 осіб до Аргентини, а 1.179 до Бразилії.

В Італії лучаються різні неспокої. Крім сего много жертв паде з причини страшної спеки.

В Росії панує голод, а при тим різні хвороби десяткують нарід. Сам Ленін і Троцький говорять, що їх панованне уже кінчиться.

Югославія гонить тепер за соціалістами з причини замордовання сербського міністра Драковича.

Досі арештовано понад 3000 осіб. Вкортці має бути скликаний парламент, де мають урядити, як нищити соціалізм. Прийшли аж тепер до голови по розум.

З Бразилії.

Подаєсь до відома, що календар „Праці“ на рік 1922 уже друкуєсь. Сей календар буде красший і біль-

ДІТОЧІЙ СВІТ

ПРИГОДИ МАЛОГО ПЕТРИКА.

(Дальше).

Зсадив Петрика, дав хліба і овочів на дорогу. Петрик полякував і поцілувавши его, як свого добродія, пустився в дорогу. Та по хвилі спостеріг, що то не тая до рога. А тут небо захмарилось, потемніло зачало грімти і блискати а відтак пустився дощ як з ведра. Петрик ледве добіг до якоїсь печери, прикляк і став молитись, а дощ ляв безустанку а громи били за громами, аж гори дудніли. Струджений уснув. Збудився аж рано. Сонечко сходило ясно, птахи співали, дерева і трава зеленіли — як би нічого не було. І Петрик покріпившись хлібом, що мав від мурина пустився в дорогу.

XIII.

Знаємо вже, що Петрик мав вірного пса; любив его дуже та нераз вже в дорозі прийшлось ему пожалувати, що не має его при собі. Сапор — так називався той пес — від хвилі, як Петрик вийшов не хотів нічого їсти. Вив безустану. Заперли его в буді, але й се нічого не помагало. Принесли ему їсти, то кури всьо роздзюбували, а він не ткнув. Висох, як тріска. Вже хотіли его страгити, щоб не сказився. Аж раз якось лишили відчинену буду і пес втік. Пігнав за Петриком. Нюхом шукав его сліду. Гнав від села до села, по лісах, через потоки. Обезсилений, струджений роззявивши рот сідає і спочиває. По хвилі знов жене, здаєсь, завітрив свого пана, ще кілька кроків і коло — Петрика. Була то хвиля, якої не розповісти. Вірний пес лиже ноги свого пана.

— »Сапор, Сапор, то ти за мною,« приговорює до него Петрик і класкає его. Але бідний песко вже того не чує. Лезить безповоротно у ніг свого пана гине.

Бідний песко, певне не хотів їсти, то я винен, так говорить Петрик і бере вина і вливає Сапорови в рот. Сапор отворив очи. Петрик побіг по воду. Приніс налив у рот; Сапор стрясся і взяв вже кавалок хліба з руки свого пана. По хвилі пес скакав весело і вигавкував, що аж по цілім лісі лунало, а Петрикови стало веселіше.

XV.

По виході Петрика з замку Браніца всі плакали за ним. Воеводина, мати его, не знала, що собі робити з жалю за ним, а темна бабка надармо кликала его до себе — не приходив.

Раз якось дві служниці пішли збирати оріхи в город а збираючи плакали за молодим воеводичем. Аж нараз бачуть — старий Сапор при них, як не той, веселий. Підносяться а тут Петрик. Пізнали его, хоч в обдертім одію і хоч далеко. Біжать напротив него, обцілюють, беруть его на носі, що стояли в городі і так разом з Сапором ідуть до замку. — »Яка то буде радість,« говорять, »як воеводина побачить свого сина, а бабка свого внука, о котрім думала, що вже пропав.«

Ось вже і замок. Петрик зіскакує з носів, біжить по сходах до кімнати бабуні.

— »Бабуню, бабуню, простіть за тую журбу, яку я Вам загодіяв, покинувши без відома. Позвольте, най пригорнусь до Вас і приложу чудотворну рослину до Ваших темних очий.«

І бабуня пригортає свого любого внука до себе, а він прикладає до єї темних очий цілущу рослину і — чудо, бабуня прозріла. Смюток обернувся в радість. Всі дивуються, тішаться і плачуть.

В тій щасливій хвилі надїхав воевода Люнич.

»Ах, як же тішуєсь,« сказав він »що прибув саме тепер. Ось ще і золото і самоцвітні камені; то Петрикове, що здобув собі на розбійниках.«

І довго так радувались усі а потім кляк Петрик, підніс руки до гори і подякував Пречистій Матері Божій і своему Ангелови Хоронителеви за охорону і провід.

Нині нема вже того замку і Петрик не живе: то давно було. Але мамі з околичних сіл ще й нині згадують своїм дітям о Петрикови і повідають ім щоб й они були такими побожними та добримі як він. На те і я Вам розповів про него, мої дорогі українські Дітки, щоб і Ви були такі добрі і побожні, як той Петрик.

У Редакції „Праці“ можна набути дуже гарну книжку п. з. „Царський вязень“. Книжка описує неволью Митр. А. Шептицького в Росії.

1) Попросіть Ваших родичів, щоби для Вас передплачували газетку „СВІТ ДИТИНИ“, бо й для Вас він виходить і Вас хоче бачити під своїм стягом. Ви побачите, яка це гарна газетка, а як цікава; будете читати і не начитаєтесь.

2) Розвиніть живу агітацію між американськими Українцями, щоби вони передплачували „СВІТ ДИТИНИ“ для цих дітей, що їх батьки згинули в боротьбі за волю українського народу.

Скажіть їм: Татусю, стрийку, мамусю, вуйку, стриянко, вуйно — пішліть одного лиш доляра на передплату газетки „СВІТ ДИТИНИ“ для цих бідних дітей, а наших братчиків і сестричок, ровесників і ровесниць у старому краєви, які не мають за що купити собі цієї газетки. З них виростуть колись славні борці за Україну.

3) Уладьте між свояками і знакомими, між товаришами і товаришками в школі збірку на пресовий фонд „Світа Дитини“, щоби міг він побільшити свій обєм.

Отсе ваш обовязок — українські діточки Америки, Канади й Бразилії — помогти Вашим братчикам і сестричкам на Україні читати пожиточну газетку, яка вкаже їм шлях у велику будучність.

Тож ще раз кличемо до Вас, Любі Діточки — не забувайте на „СВІТ ДИТИНИ“, одинокую на всю Україну газетку для дітей. Замовляйте й гроші посилайте на таку адресу:

„SWIT DYTNY“

Lemberg (Lwiv) ul. Zimorowycza 3.
EUROPE, East Galizia

Гроші присилайте в реєстрованих листах у подвійній коверті — доходить зівсім безпечно, тільки верхню коверту треба забезпечити печаткою з ляку.

Сподіємося, шв наш отсей лист промовить до Ваших ширеньких сердець. Тому кінчимо тай пересилаємо Вам від всіх українських дітей у Східній Галичині, а особливо від всіх читачів „СВІТИКА“ ширій привіт з грімким окликом:

Хай живе Україна!
видавництво „СВІТА ДИТИНИ“
Львів, в червні 1921 р.

Кривава книга.

17)

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ 1918/1919 РОКУ.

(Дальше.)

26. В ЛІШНІ, Стебнику, Тускановичах, Мражниці, Якубовій волі. (пов. Дрогобич), побили польські жовнярі селян немилосерно.

27. В ЛЮБІНЦІ НОВІМ (повіт Чесанів), катували польські жовнярі Гриця Комаара і Василя Судника і приарештували їх. (Свідок В. С.)

28. В МЕЛИЦІ (повіт Перемишль), приарештували польські жовнярі залізничного кондуктора Андрія Хитру, обрабували його і ціле його домівство, забираючи готівкою 3000 к. і інші предмети вартости около 4000 к., а дня 25. падолиста 1918 побили його так сильно, що зломали йому два ребра. (А. Х.)

29. В МОСТАХ ВЕЛИКИХ арештували Поляки дня 22. вересня 1919 Володимира Миськевича, начальника пошти, Андрія Мосьондза, управителя школи і Зофію Тимкевич за це, що в харатері членів управи були присутні при інвентаризації зрабованими Поляками склепу спілки «Власна Поміч». Люстратора Народної Торговлі Ярослава Волосевича, арештували і видалили з Жовкви.

30. В МОДРИЧІ і НАГУЄВИЧАХ (повіт Дрогобич), знущалися польські

жовнярі в нечеловічких спосіб над тамашніми дітьми.

31. В ПАТЪЄВИЧАХ (повіт Дрогобич), веліли польські жовнярі всім мушкетерам у віці 18 — 60 літ покластися на землю коло церкви і топтали їх чобітьми, підбитими занятками та — коли котрий з топтаних з болю ривився, били його нагаями і прикладами крісами, а за вткаючими стріляли з крісів. (Свідок М. Д.)

Крім цього тут і в Гаях зігнали дітей до деревляної дзвіниці і дзвіницю підпалили.

32. В НАДВІРНІЙ зловили польські жовнярі Стефана Хомяка і обдерли його цілком з одягу, а українського поручника Сологуба обдерли і побили на лиці і тілі прикладами крісів. (Свідок Р. Б.)

33. В ОЛЕВІ побили польські жовнярі дня 2. липня 1919 українських полонених прикладами крісів і нагаями. (Свідок М. Р.)

34. В ОЛЕНІ (повіт Монастирська), побили і обрабували польські жовнярі дня 23. червня 1919 Варвару Добровольську, Агафію Капіняк і Стефана Колонницького.

35. В ПОРУЧИНІ запрягли польські жовнярі на жадання посесорки Ванди Білинської 8 українських селян до плуга, а 4 жінки до борін і в цей спосіб оброблювано ними панську землю. (Свідок Я. Г.)

36. В ПЕРЕМИШЛІ, в таборі інтернованих били польські жовнярі одного інтернованого Українця залізною штабою

по голові так довго, аж втратив свідомість і впав. Українського священника били по лиці і нагаями по тілі. (Свідок П. і Г.)

(Далі буде)

ПОЗІР! — ПОЗІР!
УКРАЇНЦІ В ПРУДЕНТОПОЛІ І ОКОЛИЦЯ!

Теодор Савечка

отворив робітню ковальську. Може кождий дістати з доброї стали фойси, сокири, серпи поодинокі або й тузінами. Кує вози, направляє uszkodжені й виконує взагалі всякі роботи, входячі в обсяг цього фаху. Робота совісна — ціни приступні.

Кождий Українець повинен се вже раз зрозуміти, щоб лиш своїх ремісників підпирати!

Theodor Savetchka

Prudentopolis

Paraná

Др. Мирослав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР

CURITYBA

Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні. Посторонних слабих приймає на ліченє і побут у своїй клініці. Лічить лучами «Roentgen». Посідає власну лабораторію до оглядин хемічних і мікроскопових, та всяких інших оглядин крові в слабостях внутренних. Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

CONSULTORIO
CIRURGICO — MEDICO

Dr. José Mendes de Araujo

Бувший славний асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить з великим успіхом слабости жіночі і дітей.

Dr. José Queiroz Guimarães

Бувший асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить успішно слабости нервові, недуги жінки і дітей.

При ліченю недуг крові уживаєсь
914 і 606.

В. Кун і Син.

Іпіранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці капляшкочних, купую венкі продукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. Kuhn & Filho,

Guajuvira Paraná

ПЕРША УКРАЇНСЬКА МАЛЯРСЬКО-АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ І ШКОЛА

С. ГОРБАЧА.

Виконуються артистично малярські роботи, як мальованне декорації домів,

СКЛЕП
НИКИТИ ДОНЯКА
в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого великого склепу, який отворив еще в р. 1908 у великим мурованим домі враз з приютом для подорожуючих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кождий, хто знайде у його дім, знайде вигідну обслугу, як також зможе набути у склепі усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Купую герву-мате і інші продукта хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольній Іраті.

Федір Шнайдер

—:— в Портон —:—

подає до відома пп. Кольоністів, що його

ФАБРИКА ОЛІЮ

купує насінє лєну і конопель, як також прядиво льяне і конопельне. Одно кильо насінє лєну платить по 400 рейсів; насінє конопель по 500 рейсів. Прядиво чисте 1 кильо 1300 і більше.

Пишіть:

Theodor Schneider

Portão

Paraná

Або через посередництво Григорія Тадри — Портон.

Dr. José Queiroz Guimarães

Бувший асистент великого шпитало S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічать успішно слабости нервові, недуги жінцян і дітей.

При ліченю недуг крови уживаєсь 914 і 606.

Цни приступні. В заведеню візита коштує 5\$, в домі слабого 10\$.

Гюза містом платиться від години.

GUARAPUAVA, Praça 7 de Setembro

BEBAM AS CERVEJAS da

ATLANTICA

CAIXA POSTAL 246.

TELEPHONE 454.

Atlantica Luzitana Curitibana — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвассу — Куригиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитяна, Гамбург, Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Більц, Вода Столова, Женжібре; ГАЗОЗИ: з Цитрини, Абакаші, Мали, Помаранч, Солова воде.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насінє ячменю за контрактом і продаємо вибиранє насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у Прудентополи в домі п. М. Козловского.

ПЕРША УКРАЇНСЬКА МАЛЯРСЬКО-АРТИСТИЧНА РОБИТНЯ І ШКОЛА

С. ГОРБАЧА.

Виконуються артистично малярські роботи, як мальованне декорації домів, церков і образів нашого стилю і обряду та взагалі всякого рода роботи малярські.

S. HORVATCH

CURITYBA r Barão do Rio Branco 19 c. p. 187.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО В АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПАРАНА Один з найбільших і найстарших склепів у цілім муніципю Іраті

Продаю товари різнородні — як справді хто забавка — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРІДІ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Напитки різнородні. Скуповую герву.

На складі КАВА — ЦУКОР — усеї споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота ів бронки, перетені, ланцунки до годянишав іт.д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças Parana

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП ВАСИЛЯ ВОЙТОВИЧА у Прудентополи

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — рільничі, як також різного рода матерій, від найланших до найдорожших: касеміри, чисто вовняні пали, готові убрани, коци, полотна, хустки, стяжки, капелюхи соломяні нитки до шитя, вишиваня і ручних робіт, зимові шалі, перфуми, перфумованє мило, скло, начинє кухонне, залізо, машини до шитя, порох, шріт, фугети, славна паста фаворіта, шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграчичні.

На складі завжди: хміль, олій до фрїб, свічки стеаринові, а подостатком муки найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, риж, цукор, фарина кукурузяна і мандьоква, фасоля, кава палена і зернятами, чай з Індій.

Скуповую на більшу скалю герву і інші продукта кольонійні.

Wasilio Woitovycz

Prudentopolis Parana

машинного і рільничого. Купую герву-мате і інші продуктв хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольній Іраті.

Пишіть: Theodor Schneider Parana Portão

Або через посередництво Григорія Тари — Портон.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого склепу, який є завжди заосмотрений в різнородні фазенди, Seccos e Molhados, залізя, начинє кухонне і прочі знаряди рільничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і інші продуктв кольонійальні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH

Iraty —: Адреса телеграфічна „Kozak“ —: Parana

Dr. Александер Нікольський.

Славний спеціаліст з Європи, теперішний лікар при українським шпитали в Прудентополи, поручає всім терплячим Українцям так мущинам, як і жінцинам свої успішні лікарські услуги.

Dr. ALEXANDRE NIKOLSKYI.

Prudentopolis — Parana.

Години урядові від 9 рано до 9 вечер; від 3 до 5 години пополудни в українським шпитали. (Безплатно для бідних).

CASA „DNISTER“

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ, КУЧМИ І ДУНЦЯ.

Маємо на складі різнородні товари, як: фазенда, армаріньо — начинє, кухонне, напитки краєві і заграчичні, залізо і всякі продуктв споживчі. Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завжди лиш своїх!

CASA „DNISTER“ de Kutchma & Dunetz.

Rua Visconde de Nacar — União da Victoria — Parana.

Печатня оо. Ваилян в Прудентополи.